

A V A T A R I

Výrazom avatar sa v sanskrite označuje božské vtelenie, teda boho - človek. Kresťanský svet si pripomína a oslavuje narodenie svojho vynikajúceho avatara. V krajine pod Himalájami tvrdia, že avatarov bolo na svete viac. Ešte pred začiatkom nášho letopočtu ich napočítali deväť. Z nich poslední traja, ktorých učenie sa najlepšie zachovalo, sú Ráma, Krišna a Budha.

Dosť vierohodne možno doložiť, že Budha zomrel v roku 486 pred n. l., ale s Krišnom je to už trochu ťažšie, musíme ísť asi 3400 rokov dozadu, o Rámovi a ďalších predchodcoch ani nehovoriac. Stráca sa to v hĺbinách dejín. Ak vieme, že Stvoriteľ je láskavý a spravodlivý, možné to je. Prečo by nechal svoje deti opustené čakať milióny rokov? Veď už Starý Zákon spomína mnoho výnimočných osobností a prorokov, až po Jána Krstiteľa. A to sa týkalo len relatívne malej oblasti Blízkeho Východu. Zdá sa byť logické, že aj obyvatelia iných končín sveta a iných historických epoch neostali opustení. Ježiš povedal: „Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince.“(Ján 10/16).

Indovia majú deväť avatarov a na príchod desiateho sa čaká. Má mať meno Kalkí. Spis Višņupúrana o ňom predpovedá:

Jeho moc a sláva bude bez hraníc a on zničí všetkých barbarov a neveriacich a ľudí zlých skutkov a myšlienok a znovu nastolí poriadok podľa zákona. Na konci vyčerpanej kalijugy budú ľudské mysle čisté ako priehľadný krištál a ľudia budú akoby sa prebudili z temna noci. Tento zbytok ľudstva, títo pretvorení ľudia budú semenom nových tvorov a dajú život potomstvu tej doby. A toto potomstvo pôjde po cestách krtajugy.

Podľa indickej mytológie sa teraz nachádzame v tzv. kalijuge, čo je obdobie temna a všeobecného úpadku ľudstva. Kalkí má prísť na záchranu spravodlivých a zvrhnutie hriešnikov. V tom čase svet postihnú rozličné pohromy, nešťastia a nastane celková kataklizma. Potom sa má zrodiť nový svet, obdobie tzv. krtajugy, zlatého veku, veku všeobecného mieru a duchovného rozkvetu ľudstva. V osobe Kalkího akoby

sa stretali koncepcie rozličných náboženských smerov: kresťanský Posledný súd, budhistami očakávaný príchod Maitréja Buddhu, učenie Zarathuštru a podobne.

Učenie Budhu je dosť známe. V indickom prostredí väčšiu úlohu hrajú Ráma a Krišna. Títo avatari nevystupovali ako kazatelia morálky a mravnosti pred širokými masami. Údajne len svojím životom dávali príklad a ponaučenie ako sa správať v rozličných životných situáciách.

Udalosti a príbehy životov týchto avatarov popisujú rozsiahle eposy, predovšetkým sú to Rámájana a Mahábhárata. Tieto spisy sa tešia v Indii veľkej vážnosti. Ráma a Krišna sa v bežnom živote medzi ľuďmi ocitli v rozličných zložitých situáciách. To bola pre nich príležitosť dať ponaučenie osobným príkladom, ako sami tie situácie riešia, ako sa v nich zachovávajú, prípadne vyjadriť ponaučenie slovom.

Keďže sa zaoberáme jogou, ktorú často spomína Krišna ako prostriedok na ceste duchovného vývoja, nezaškodí niečo si o tom povedať. Veľmi zložitá životná situácia v ktorej sa rozvíja Krišnovu ponaučenie sa odohráva na bojisku. Stoja tu proti sebe nastúpené vojská dvoch spríbuznených rodov – Pánduovcov a Kuruovcov, pripravené na bratovražedný boj o moc. Najvyšším predstaviteľom Pánduovcov je Ardžuna, muž ušľachtileho srdca. Tesne pred bojom ho prepadla nevýslovná sklúčenosť a smútok z toho, že má ísť zabíjať. Je zdrvený predstavou o nezmyselnosti boja a premýšľa o tom, že by bolo lepšie, keby zabili jeho, on však vraždiť nechce.

V tomto rozpoložení mu prichádza na pomoc avatar, ktorý berie na seba ľudskú podobu v osobe Krišnu. Krišna dovtedy žil medzi Pánduovcami a Kuruovcami ako ich príbuzný a priateľ, nedal sa spoznať. Prejavil sa až v kritickej situácii pred bojom. Objasňuje Ardžunovi zmysel ľudského života. Jeho ponaučenia sú zhrnuté v prastarom spise Bhagavadgíta. Záujemca si ho môže nájsť na tejto stránke v mojom preklade do slovenčiny. Prekladov Bhagavadgíty je veľa. Nerobím si nároky, že som všetko pochopil správne.